

Słowniczek

Akronim

L G B T +

Lesbijki

Geje

Osoby
biseksualne

Osoby
transpłciowe

pozostałe

np. osoby aseksualne,
interpłciowe, queer

orientacja psychoseksualna

≠

tożsamość płciowa

Ile osób LGBT+ mieszka w Polsce?

Najczęściej podawane dane mówią, że w Polsce żyje około 2 miliony osób LGBT+. Są też takie które wskazują, że co dziesiąta osoba żyjąca w naszym państwie jest nieheteronormatywna. W samym Gdańsku mieszka ok. 30 tysięcy osób LGBT+.

Język
włączający
osoby LGBT+

Mów: orientacja seksualna
lub psychoseksualna

Unikaj: skłonności, tendencje,
preferencje homoseksualne

Określenia typu skłonności lub preferencje sugerują, że mowa jest nie o trwałej cesze człowieka, ale o chwilowym wyborze, kaprysie czy fanaberii. Dzisiejsza wiedza medyczna jasno wskazuje, że orientacji seksualnej nie można zmienić, a praktyki konwersyjne są szkodliwe dla zdrowia psychicznego i nieetyczne.

Mów: osoba homoseksualna, osoba
transpłciowa, niebinarna, biseksualna,
gej, lesbijka

Unikaj: homoseksualista,
transseksualista, pederasta, lesba, ciota,
pedał, homo, pedzio, sodomita

Dodanie słowa „osoba” podkreśla, że oprócz orientacji seksualnej, która jest jedną z wielu cech jednostki, jest jeszcze osoba z całą swoją złożonością. Określenia pederasta, pedał i inne tu wymienione są wulgarne i obraźliwe.

Mów: społeczność LGBT+, społeczność
osób homoseksualnych/transpłciowych

Unikaj: środowisko gejowskie,
środowisko homoseksualne

Słowo „społeczność” podkreśla zróżnicowanie w odmienności do „środowiska”. Dodatkowo określenia „gejowskie” lub „homoseksualne” koncentrują uwagę przede wszystkim na mężczyznach, przez co doświadczenie kobiet bi- i homoseksualnych czy osób transpłciowych staje się niewidoczne.

Mów: homoseksualność, biseksualność,
transpłciowość

Unikaj: homoseksualizm, biseksualizm,
transseksualizm

Homoseksualizm jest historyczną i medyczną nazwą orientacji seksualnej. Pół wieku temu w USA, a 30 lat temu w Europie wykreślono go z listy chorób i zaburzeń psychicznych, uznając homoseksualność za naturalny przejaw ludzkiej seksualności. Dla podkreślenia tej zmiany unikamy określeń, których końcówka (-izm) kojarzyć się może z chorobą (alkoholizm i in.) czy patologią (rasizm i in.) Podobnie jest z pozostałymi pojęciami.

Mów: tęczkowa rodzina, rodzina z wyboru,
związek osób tej samej płci, para
jednopłciowa

Unikaj: homorodzina, homozwiązek,
homomałżeństwo

Mówiąc o rodzinie lub związku, używajmy określeń neutralnych lub przyjętych przez osoby tworzące takie rodziny. Podkreślanie orientacji seksualnej przedrostkiem „homo” jest często używane w kontekście pejoratywnym, ponadto nie znamy orientacji osób tworzących takie związki, a jest ona różna. Uważność w tej kwestii jest szczególnie istotna z uwagi na to, że zwracamy się również do dzieci wychowywanych przez rodziców tej samej płci.

Mów: korekta płci, prawne uzgodnienie
płci

Unikaj: zmiana płci

Osoby transpłciowe nie zmieniają płci, korygują ją, by była zgodna z odczuwaną płcią psychiczną.

Mów: zrobić coming out, otwarcie
powiedzieć o swojej orientacji

Unikaj: przyznać się do homoseksualności,
zadeklarowany gej/lesbijka, obnosić się

Sformułowanie „przyznać się” wskazuje, że jest coś złego w orientacji homoseksualnej, przynajmniej się do błędu, kradzieży, czegoś złego. Niefortunne jest również sformułowanie dot. obnoszenia się czy zadeklarowania swojej orientacji psychoseksualnej. Bycie osobą nieheteroseksualną nie jest kwestią deklaracji, a chodzenie ze swoim partnerem czy partnerką za rękę jest przejawem bliskości, a nie obnoszenia się z własną seksualnością.

Mów: orientacja homoseksualna, LGBT+,
lesbijki, geje, osoba biseksualna

Unikaj: mniejszość seksualna, odmienna
orientacja seksualna, ktoś o innej
orientacji seksualnej

Określenia typu „mniejszość”, „odmienność”, „inność” niepotrzebnie akcentują odrębność osób nieheteroseksualnych, a także podkreślają, że osoby LGBT+ nie mieszczą się w normie społecznej.

Mów: praktyki konwersyjne, praktyki
reparatywne

Unikaj: leczenie lub terapia
homoseksualności

Terminy te odnoszą się do praktyk, których celem była zmiana lub stłumienie danej orientacji seksualnej uważanej za niewłaściwą, grzeszną, gorszą. Obecnie uznaje się, że nie ma potrzeby ani możliwości zmiany orientacji seksualnej, a tzw. „leczenie z homoseksualności” jest nieskuteczne, szkodliwe i niebezpieczne dla życia z uwagi na duży odsetek samobójstw podejmowanych na skutek takich praktyk, a więc nieetyczne. Wszystkie czołowe organizacje polskie i międzynarodowe zrzeszające psychiatrów, psychologów, seksuologów potępiają praktyki reparatywne i zakazują ich stosowania w pracy z pacjentem.

Iceland
Liechtenstein
Norway
Active
citizens fund

Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOC.